

Az M-Learning fogalomrendszere és alkalmazási lehetőségei

Az elektronikus tanulási környezetek eredményes létrehozásának és alkalmazásának a feltétele az alapfogalmak értelmezése. A számítástechnika és a telekommunikáció rohamos fejlődése, valamint a két terület összekapcsolódásából kialakult új kommunikációs, illetve információ-hozzáférési források megváltoztatták az oktatás lehetőségeit is, új kihívásokat generálva. Az egyik ilyen új lehetőség a Mobile Learning (M-Learning). Az ezzel a témával kapcsolatos lehetőségeket tárgyaljuk a modulban, melyet három technológiai áramlat éltet: a kompjúterizáció, a kommunikáció és az intelligens felhasználói felületek. Bemutatjuk az M-Learning értelmezéseit, technológiai hátterét, az M-Learning lehetőségeit, a strukturális és didaktikai különbségeit összehasonlítva az E-learning hagyományos értelmezéseivel.

Többféle definíció létezik az M-learning kifejezés meghatározására, hiszen többen a technikai oldal szempontjából fogalmazzák meg, miszerint: **„olyan tanulásról van szó, amikor a tanuló kihasználja a tanulás célja érdekében a mobiltechnológia által kínált lehetőségeket”,** vagy a tanulási környezet szempontjából közelítik meg a fogalmat, miszerint: **„az M-learning mint tanulási tevékenység akkor valósul meg, amikor a tanuló nem egy fix, meghatározott helyen végez tanulási tevékenységet.”¹**

Ez a mobil eszközök segítette tanulás kettős természetét jelzi, amely megvalósulhat fix helyszínen, mint például osztályteremben vagy munkahelyen, vagy pedig a rögzített és mobil technológia keverékéből kialakított környezetben keresztül. Az előbbinél a figyelem a hordozható technológia által lehetővé tett tanuláson van. Az utóbbi esetben a hangsúly a tanuló mobilitásán van egy technológia-gazdag környezetben.

A terület két tevékenységgel került jellemzésre:

- az első a mobil technológia alkalmazása a tanulásban fizikai, szociális vagy gazdasági távolságokon és elkülönüléseken keresztül;
- a második a hordozható eszközök használatára és a tanulás elterjedt elméleteinek kiterjesztésére az adott eszközrendszerre vonatkozóan.

A mobil tanulás más pedagógiai megközelítést kíván, mint az e-learning, más a hallgató motivációja, célja a tanulási folyamatban. A következőkben tekintsük át a legfontosabb figyelembe veendő szempontokat.

Hozzáférés: a hozzáférés és megjelenítés körülményei mások, mint az e-learning esetében, gondoljunk csak a mobiltelefonok, PDA-k képernyőméretére és felbontására, ami nagymértékben meghatározza a megjeleníthető információ mennyiségét és típusát, szemben a helyhez kötött asztali gépekkel.

---

¹ O'Malley, C., Vavoula, G., Glew, JpP., Taylor, J., Sharples, M. & Lefrere, P. (2003). 'Guidelines for Learning/Teaching/Tutoring in a Mobile Environment. MOBILEarn project report, D4.1. Available online at <http://www.mobilearn.org/download/results/guidelines.pdf>

A kurzusok hossza: az M-learning mint módszer leginkább rövid tömör, könnyen érthető elméleti tananyagok közvetítésére alkalmas, mintsem hosszú, gyakorlat orientált kurzusok lebonyolítására. (Gondoljunk csak arra, ki szeretne egy mobilról több órán keresztül olvasgatni.)

Struktúra és forma: az M-learning anyagoknak kevésbé bonyolult szerkezettel kell rendelkezniük, és egyszerűbb felépítésűnek kell lenniük, mint egy e-learning tananyag, mely általában meghatározott struktúra szerint készül.

Igényekhez és körülményekhez való igazítás: az M-learning általában időben kötetlen, rövid, és az adott körülményekhez rugalmasan igazodó tanulási forma, ellentétben az e-learninggel, amely általában több időt szán a megértésre és az elsajátításra. Az e-learning kurzusok hallgatóitól elvárás, hogy a tanultakat hosszabb távon tudják alkalmazni a szakmájuk gyakorlása közben. Az M-learning tananyagok gyakran gyors, az adott feladatnak megfelelő praktikus információkat adnak.

Ellenőrzés: az M-learning egy teljesen más felfogású ellenőrzési és értékelési szisztémát igényel, mint a hagyományos e-learning. Az e-learning kurzusokban bevett szokás a tudásteszt vagy ellenőrző feladatok időhöz kötött elvégztetése, ami nem ad lehetőséget a tanultak kipróbálására, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére. Az M-learning esetében az inkább a rövidebb kurzusok miatt több esély adódik olyan feladatok elvégzésére, amelyek a gyakorlatban könnyebben kipróbálhatók és ellenőrizhetők.